

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam

Rīgā, 2020.gada 21.februārī
2020/IK -004

Atzinums par Informatīvo ziņojumu "Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādņu 2015.-2020.gadam īstenošanas starpposma novērtējumu" (VSS-99)

A.god. Straumes kungs!

Domnīca PROVIDUS ir iepazīsies ar KNAB izstrādāto informatīvo ziņojumu "Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādņu 2015.-2020.gadam īstenošanas starpposma novērtējumu (VSS-99)", un sagatavoja vairākus ierosinājumus.

Ierosinām:

1. Informatīvā ziņojuma melnraksta sadaļu "Secinājumi un turpmākā rīcība" papildināt ar jaunu apakšpunktu šādā redakcijā: *"2020.gadā ir jāveic sabiedriskās domas aptauja, lai noskaidrotu, vai un cik lielā mērā ir sasniegti pamatnostādņu politikas rezultāti, darbības rezultāti un rezultatīvie rādītāji."*

Pamatojums: starpposma novērtējums attiecībā uz daudziem no pamatnostādnēs iekļautajiem rezultatīvajiem rādītājiem atzīst, ka vērtētāju rīcībā nav salīdzināmu datu, lai spriestu par progresu vai tā trūkumu laika posmā no 2015.gada līdz 2017.gadam. Daudzi no pamatnostādnēs iekļautajiem rādītājiem ir izmērāmi tikai ar sabiedriskās domas aptaujas palīdzību – svarīgi, lai 2020.gadā tāda tiktu veikta, savādāk arī gala novērtējumā nebūs iespējams noteikt, vai īstenojamajai pretkorupcijas politikai ir vai nav rezultāts.

2. Precizēt informatīvā ziņojuma melnraksta sadaļu "Secinājumi un turpmākā rīcība" attiecībā uz aplēsi par izpildītajiem, daļēji izpildītajiem un neizpildītajiem uzdevumiem, ņemot vērā šādu informāciju:

- 2.1. Nav skaidrs, kurā no izpildes grupām tiek ierindoti tādi uzdevumi kā Nr. 2.17, kas izpildes tabulā tiek norādīts ar ierakstu "tiek pildīts" vai kā 9.3 "tiek pildīts pastāvīgi". Mūsaprāt, šādus punktus būtu jāuzskaita atsevišķi.
- 2.2. Uzdevuma 2.16 izpildes statusā ir novērtējums –"Izpildīts daļēji", taču ietvertais paskaidrojums nesniedz informāciju, kas liecinātu par tā daļēju izpildi, attiecīgi, novērtējums būtu jāmaina uz "nav izpildīts". Proti, uzdevums paredz "regulāri apkopot valsts pārvaldes iestāžu praksi, piemērojot profesionālās ētikas normas, kā arī analizēt šīs prakses nepilnības un labos piemērus. Uz šīs analīzes pamata sagatavot pārskatus un labās prakses rekomendācijas, kas publicētas internetā". Taču skaidrojumā vienīgā informācija ir atsauce uz MK ieteikumu NR.1. apstiprināšanu, taču trūkst jebkādas informācijas par prakses izvērtēšanu.
- 2.3. Uzdevumu izpildes statusa tabulā 2.2. punkts (par informācijas par vakantajām amata vietām publiskošanu) ir norādīts kā izpildīts, bet tā patiesā izpildes pakāpe ir apšaubāma. Lai punkts tiktu uzskatīts par izpildītu, visām valsts, pašvaldību institūcijām, kā arī publisko personu kapitālsabiedrībām būtu jāpublisko informācija par vakancēm. No izpildes statusa apraksta nav saprotams, vai tiešām visas publiskās institūcijas tā dara. Nav šaubu, ka DAŽAS iestādes patiešām publisko informāciju par visām pieejamām vakancēm, bet kas dod pamatu pieņemt, ka tā dara visas iestādes un valsts kapitālsabiedrības? Piemēram, KNAB priekšnieka publiski paustā informācija liecina, ka KNAB ir vairāk nekā 10 neizpildītu izmeklētāju amata vietu, bet vienlaikus KNAB mājas lapā sadaļā "vakances" par to nav informācijas <https://www.knab.gov.lv/lv/knab/vacancy/> Pamatnostādnēs noteiktā uzdevuma mērķis bija panākt, lai visas vakances potenciālajiem kandidātiem ir viegli pārredzamas. Līdz ar to atbilstošāka šī punkta izpildes pakāpe būtu "daļēji izpildīts".
- 2.4. Uzdevumu izpildes statusa tabulā 4.7. punkts (par kontroli pār valsts budžeta finansējuma piešķiršanas kārtību biedrībām un nodibinājumiem) ir norādīts kā izpildīts, bet tā patiesā izpildes pakāpe ir apšaubāma. Par to liecina divi Valsts kontroles 2019.gada revīzijas ziņojumi, kuri norādīja uz būtiskām problēmām attiecībā uz biedrību un nodibinājuma finansējuma pārskatāmību un kontroli. Šie ziņojumi bija par: (1) Rīgas biedrībām un nodibinājumiem <http://www.lrvk.gov.lv/rigas-shemas-soreiz-caur-biedribam-un-nodibinajumiem/> (2) Zemkopības ministrijas piešķirto atbalstu biedrībām un nodibinājumiem <http://www.lrvk.gov.lv/trukst-atklatas-un-atbildigas-pieejas-zemkopibas->

[ministrijas-fondu-finansejuma-izlietojuma/](#) Līdz ar to šī punkta izpildes pakāpe – daļēji izpildīts.

- 2.5. Uzdevumu izpildes statusa tabulā 8.1 punkts (par iespējām valsts pārvaldes ietvaros nodrošināt kompetentu un politiski neatkarīgu pārkāpumu, ko izdarījuši iestāžu vadītāji, izskatīšanu) ir norādīts kā izpildīts, bet izpilde analizēta tikai 2 no 3 šī punkta elementiem. Nav analīzes par to, vai ir uzlabojušās/radušās iespējas valsts pārvaldes ietvaros nodrošināt kompetentu un politiski neatkarīgu pārkāpumu, ko izdarījuši iestāžu vadītāji, izskatīšanu. Savulaik šī punkta pamatiecere bija uzdot kādai no valsts institūcijām veikt tās funkcijas, kuras reiz veica Valsts civildienesta pārvalde (izšķirt strīdus par pārkāpumiem). Uzskatām, ka attiecībā uz šo elementu, pamatnostādņu uzdevums nav izpildīts.
- 2.6. Uzdevumu izpildes statusa tabulā 11.3 punkts (par iekšējo kontroli valsts un pašvaldību autotransporta izmantošanas privātām vajadzībām novēršanai) ir norādīts kā izpildīts, bet izpildes paskaidrojumā norādīts, ka "šobrīd trūkst pilnīgas informācijas par autotransporta izmantošanas kontroles pasākumiem Latvijas pašvaldībās". Ņemot vērā to, ka uzdevums attiecināms arī uz pašvaldībām, taču nav gūta pārlicība, ka pašvaldības to ir izpildījušas, aicinām precizēt izpildes statusu uz "daļēji izpildīts", nodrošinot tālāku uzraudzību pār uzdevuma izpildes situāciju pašvaldībās.
- 2.7. Uzdevumu izpildes statusa tabulā 14.7 punkts (par iespējām nepublicēt mazo ziedojumu ziedotāju identitāti) ir norādīts kā izpildīts, bet izpildes analīze ir par citu tēmu, nekā tā, kas ietverta uzdevumā. KNABs līdz šim nav veicis analīzi par to, vai vajadzētu turpināt publicēt informāciju par visiem ziedotājiem, tai skaitā arī tiem, kuru ziedojuma apjoms ir niecīgs, tādēļ šī uzdevuma izpilde ir vērtējama kā "nav izpildīts".
- 2.8. Uzdevuma 15.3 izpildes statuss (iespēja lejupielādēt partiju finansēšanas datus apkopotā un mašīnlasāmā formā) ir norādīta kā "tiek pildīts", bet pēc apraksta izriet, ka tas nav izpildīts (proti, šobrīd nav iespējas šos datus lejupielādēt apkopotā un mašīnlasāmā formā).
- 2.9. Vairāki uzdevumi ir izpildīti pēc formas (MK līmenī), bet ne pēc būtības, jo to turpmākā virzība ir Saeimas rokās. Mūsaprāt, būtu vērts šādus uzdevumus uzskaitīt atsevišķi (apkopotī pasakot, ka valdības līmenī ir izpildīti, piemēram, 50

uzdevumi, bet no tiem 7 uzdevumu turpmāka virzība ir atkarīga no Saeimas).
Starp šādiem uzdevumiem īpaši būtu jāizceļ:

- 2.9.1. Uzdevuma 2.14. (deputātu ētikas kodeksa) turpmākā virzība ir šobrīd atkarīga no Saeimas.
- 2.9.2. Uzdevuma 2.15. (deputātu interešu konfliktu deklarēšana) turpmākā virzība ir šobrīd atkarīga no Saeimas.
- 2.9.3. Uzdevums 2.21 (par prezidenta un Saeimas deputātu personiskas ieinteresētības deklarēšanu) turpmākā virzība ir šobrīd atkarīga no Saeimas.
- 2.9.4. Uzdevums 2.25 (interesu konfliktu likuma precizēšana) turpmākā virzība ir šobrīd atkarīga no Saeimas.
- 2.9.5. Uzdevums 8.3 (amatpersonu pienākums ziņot par korupciju) turpmākā virzība ir šobrīd atkarīga no Saeimas.
- 2.9.6. Uzdevums 14.6 (par lobēšanas regulējumu) turpmākā virzība ir šobrīd atkarīga no Saeimas.
- 2.9.7. Uzdevums Nr.14.8 (par Valsts kontroles tiesībām revidēt Saeimas darbu) turpmākā virzība ir šobrīd atkarīga no Saeimas.

Lūdzu sniegt informāciju par tālāko informatīvā ziņojuma saskaņošanas procesu, sazinoties ar PROVIDUS vadošo pētnieci labas pārvaldības un pretkorupcijas jautājumos – Līgu Stafecku liga.stafecka@providus.lv

Ar cieņu,

Domnīcas PROVIDUS direktore

Iveta Kažoka